

Handläggare
Susanne Tidestrand
Telefon: 08-508 32 343

Till
Utbildningsnämnden
2022-01-27

Vägar till ett tryggare samhälle (SOU 2021:85)

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 2021/1622

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Lee Orberon
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet "Vägar till ett tryggare samhälle" (SOU 2021:85) till utbildningsnämnden för yttrande. Delbetänkandet beskriver brottlighetens struktur och utveckling över tid samt samhällets ansvar för och arbete med att ge information, stöd och skydd till personer som utsatts för brott. Betänkandet innehåller bland annat förslag om utökade uppdrag om att sammanställa relevant kunskap (Brottsoffermyndigheten) och ta fram en vägledning till kommunernas socialtjänster (Socialstyrelsen) samt om utvecklad skriftlig information till brottsoffer (Polismyndigheten).

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till de förslag som föreslås för att skapa likvärdighet och tillgängligt stöd för alla som utsatts för brott i Sverige. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet "Vägar till ett tryggare samhälle" (SOU 2021:85) till utbildningsnämnden för yttrande.

I den första volymen av delbetänkandet beskrivs brottlighetens struktur och utveckling över tid, och i dessa redogörelser belyses även utsattheten för brott i olika grupper i samhället.

I den andra volymen har kommittén gjort en genomlysning av samhällets ansvar för och arbete med att ge information, stöd och skydd till personer som utsatts för brott. Redovisningen berör även frågor om samhällets stöd till och skydd av vittnen. Frågor som rör brottsutsattas rättigheter hanteras på flera olika nivåer i samhället och av många olika aktörer. Att många aktörer utför brottsofferstödjande arbete gör området svårnavigerat för både brottsutsatta och för dem som arbetar med dessa frågor. Mot denna bakgrund har kommittén lämnat övergripande förslag som ett led i att på sikt skapa en bättre överblick och ett mer sammanhållet och likvärdigt stöd till brottsutsatta.

Kommittén lämnar följande förslag.

- *Brottsoffermyndigheten* bör ges ett förstärkt uppdrag att, i samråd med andra berörda aktörer, systematiskt sammanställa och tillgängliggöra relevant kunskap på brottsofferområdet.
- *Socialstyrelsen* bör ges i uppdrag att, i samråd med berörda aktörer, kartlägga kommunernas arbete med att erbjuda stöd och hjälp till den som utsatts för brott och dennes närstående. Socialstyrelsen bör också ges i uppdrag att, i samråd med berörda aktörer, ta fram en utvecklad vägledning för att stödja kommunernas socialtjänster i det brottsofferstödjande arbetet.
- *Polismyndigheten* bör ges i uppdrag att utveckla ett stöd som underlättar för medarbetare vid Polismyndigheten att uppfylla skyldigheten att lämna information till brottsutsatta. Vidare bör Polismyndigheten ges i uppdrag att utveckla den skriftliga information som skickas ut vid brottsanmälan i syfte att göra informationen mer relevant och anpassad till den enskilde. Slutligen föreslår kommittén att regeringen bör utreda förutsättningarna för Polismyndigheten att, med iakttagande av kraven på saklighet och opartiskhet, förmedla uppgifter om brottsutsatta.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 18 januari 2022. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 19 januari 2022.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till de förslag som ges i Vägar till ett tryggare samhälle (SOU 2021:85) för att skapa likvärdighet och tillgängligt stöd för alla som utsatts för brott i Sverige. För barn som blir utsatta eller bevittnar våld i olika former, kan det få många olika konsekvenser. Utöver konsekvenser för skolgång och socialt liv, kan det handla om fysiska skador som blåmärken, frakturer, tandskador och inre blödningar, men också om psykiska och beteendemässiga konsekvenser. Barnet kan exempelvis få svårigheter i skolan, ha hög skolfrånvaro, känna oro och ångest, utveckla ett självskadebeteende, sömnsvårigheter och försöka begå självmord. Därför är det viktigt att inkludera barn och unga i arbetet med att skapa ett tryggare samhälle och tillsätta särskilda resurser för att utveckla arbetssätt, stöd och material till förskolor och skolor för att utveckla det våldspreventiva arbetet. I detta arbete bör barns och ungdomars utsatthet på nätet, det digitala våldet, inkluderas.

Förvaltningen anser att det är bra att Socialstyrelsen får i uppdrag att utveckla riktlinjer och stöd kring vad ett kommunalt brottsofferstödjande arbete bör bestå av. Detta för att skapa en likvärdighet nationellt, men det bör också finnas utrymme till att göra lokala anpassningar. Förvaltningen ställer sig också positiv till de uppdrag som Brottsoffermyndigheten och Polismyndigheten föreslås få.

Förvaltningen är tveksam till eventuella utökade dokumentationskrav för stödinsatser som ges av socialtjänsten. Enligt betänkandet ges närmare hälften av stödinsatserna som serviceinsatser och föregås därmed inte av ett biståndsbeslut med krav på dokumentation. Kommittén lyfter fram att ett kunskapsbaserat brottsofferstödjande arbete ställer krav på dokumentation och uppföljning. Ett ökat krav på dokumentation kommer samtidigt att ta tid och resurser från det arbete som socialtjänsten gör i dag inom ”öppenvården”, exempelvis att bygga tillitsfulla relationer och ge stöd till barn, unga och familjer utan biståndsbeslut. Därför anser förvaltningen att det är angeläget att utreda vilka konsekvenser ett

ökat krav på dokumentation skulle komma att få, vilken påverkan det kan få för ”öppenvårdens” arbete inom socialtjänsten, vilken kostnadsökning det kommer att generera samt vilka vinster en ökad dokumentation kan ge.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Eftersom remisstiden är kort föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden justerar beslutet omedelbart.

Bilagor

1. Vägar till ett tryggare samhälle (SOU 2021:85) volym 1
2. Vägar till ett tryggare samhälle (SOU 2021:85) volym 2